

Arie și cu cei ce au strigat asupra Domnului Dumnezeu și Mintuitorului nostru" (1493, sept. 2., Arh. St. Buc., A. N., CXIX/1).

Propoziții participiale atributive se întâlnesc și în corespondență, deși foarte rar: по том довѣже Тодор, **УКРАВШИ** кони **Блашкин** земли „apoi a fugit Todor, care a furat caii Țării Românești" (1432–1433, Arh. St. Br., nr. 303).

c) *Propoziții participiale completive (directe)*. Se întâlnesc în exemple ca: же сѣа испавнит, да мѣ даст господь богъ зде земля доврѣ и мирно **ПРѢПРОВОДИШИ** „celui care va implini acestea, să-i dea Domnul Dumnezeu să cîrmuiască aici cele pămîntești bine și în pace" (1497, martie <22>, Arh. St. Buc., Peceti, nr. 3).

d) *Propoziții participiale completive (indirecte)*. Se întâlnesc uneori în documentele de danie și întărire. De ex.: да даст емѣ господь богъ поащити **благда** иже **сготока** **ЛЮБЕШТИНА** его „să-i dea Domnul Dumnezeu să dobîndească bunurile pe care le-a pregătit celor ce-l iubesc" (1490, martie 24, Arh. St. Buc., S.I., nr. 77).

e) *Propoziții participiale circumstanțiale (condiționale)*. Într-un act de întărire se întâlnește o asemenea propoziție care folosește un gerunziu: **ПОЗЯВЯВИШЕ** тѣмъ или тѣхъ людѣмъ то таковои иматъ прижити велико зло и **вргѣж** въ господство ми „împiedicîndu-i (dacă îi va împiedica) pe ei sau pe oamenii lor, unul ca acela va primi mare rău și urgie de la domnia mea" (1430, sept. 16, Arh. St. Buc., S.I., nr. 30).

f) *Propoziții participiale circumstanțiale (de mod, comparative)*. Într-un citat biblic — întâlnit în câteva documente — este folosit un participiu: **нѣст** **дшчш** **БОЩАЯГО** се **бога** „nu este (om) mai bun decît cel ce se teme de Dumnezeu" (1494, martie 16, Arh. St. Buc., nr. 91).

2. Construcții sintactice speciale

În limba documentelor slavo-române — întîlnindu-se mai ales în formule de cancelarie și în citate din texte biblice — aceste construcții, care în limba slavă veche erau foarte frecvente, iar în limbile slave vii au dispărut de timpuriu¹, apar doar ca reminiscențe, constituind o dovadă în plus a caracterului cărturăresc al slavonei românești.

a) *Dativus absolutus*². Construcție sintactică corespunzătoare *ablativului absolut* din limba latină și *genitivului absolut* din limba greacă³, foarte frecvent întîlnită în textele slave vechi, are în limba documentelor slavo-române o folosire restrînsă.

Dativul absolut apare într-o formulă de cancelarie, ca element component al titlaturii voievozilor munteni, începînd cu cea a lui Mircea cel Bătrîn. Întîlnim această formulă atît în documente de danie și întărire, cît și în pri-

¹ Vezi și A. Vaillant, *Manuel*, p. 363; K. Mircev, *Грамматика*, p. 216.

² A. Vaillant denușește această construcție „proposition participiale absolue" (*Manuel*, p. 362).

³ Vezi Tadeusz Lehr Splawiński și Czesław Bartula, *Zarys gramatyki języka staro-cierkiewno-słowiańskiego na tle porównawczym*, Wrocław-Kraków, 1959, p. 157.